

Bydgoszcz, 22 października 2021 r.

List otwarty Zebrania Delegatów
Polskiego Towarzystwa Fizycznego
do Ministra Edukacji i Nauki
w sprawie sytuacji związanej z nauczaniem fizyki w polskich szkołach

Jest niepodważalnym faktem, że szkoła jest kluczową instytucją kształtującą postawy życiowe człowieka, miejscem, w którym rodzą się zainteresowania i fascynacje, środowiskiem, które wpływa na wybory osobiste i zawodowe. **Świadomi tego wyrażamy głębokie zaniepokojenie obecną sytuacją związaną z nauczaniem fizyki w polskich szkołach.**

Dochodzi do nas wiele sygnałów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych świadczących o coraz większych brakach kadrowych wśród nauczycieli fizyki. W niektórych placówkach sytuacja jest tak dramatyczna, że zajęcia z fizyki nie odbywają się. W innych, dyrektorzy szkół próbując rozwiązać ten problem, zatrudniają osoby bez odpowiedniego przygotowania merytorycznego czy psychologiczno-pedagogicznego. Kryzys pogłębiły jeszcze pandemia COVID-19 i nauczanie zdalne. Kumulacja tych okoliczności sprawia, że fizyka coraz bardziej jest postrzegana jako przedmiot niezrozumiały i nieatrakcyjny, co przekłada się na zmniejszenie zainteresowania studiami ścisłymi i technicznymi. Społeczeństwo źle kształcone w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, wykazuje często nastawienie antynaukowe i łatwo ulega manipulacji polegającej na przykład na tym, że poglądy mylone są z dowodami, a pseudonaukowe hipotezy tłumaczone przy niewłaściwym wykorzystaniu terminów naukowych.

Zmiana obecnej sytuacji musi rozpocząć się od zwiększenia zainteresowania młodych ludzi podejmowaniem studiów i następnie pracy w zakresie nauczania fizyki. **Osiągnięcie tego nie jest możliwe bez podniesienia prestiżu zawodu nauczyciela, przede wszystkim poprzez znaczny wzrost wynagrodzeń oraz budowę efektywnego programu wyróżniania nauczycieli za pomocą nagród i stypendiów.** Prestiż buduje się jednak nie tylko instrumentami finansowymi. Potrzebny jest również sprawny system wsparcia prawnego i psychologicznego nauczycieli oraz silna integracja społeczności pedagogicznych na poziomie szkół, gmin, powiatów.

Polskie Towarzystwo Fizyczne zrzesza i reprezentuje polskich fizyków, nauczycieli i naukowców. Chcąc naprawić obecną sytuację i zainicjować nowy, pozytywny rozdział w nauczaniu fizyki, Zebranie Delegatów, najwyższy organ Towarzystwa postuluje:

1. Pilne uruchomienie finansowania ze środków publicznych **wysokiej jakości studiów podyplomowych dla nauczycieli przedmiotów pokrewnych**, którzy chcieliby uczyć fizyki jako drugiego lub kolejnego przedmiotu.
2. Wdrożenie w instytucjach gwarantujących wysoki poziom nauczania programu **studiów zamawianych nauczania fizyki** z odpowiednimi stypendiami dla uczestników.
3. Rozszerzenie standardów kształcenia nauczycieli w sposób umożliwiający **zdobycie uprawnień** do wykonywania zawodu nauczyciela również **dla absolwentów** uczelni, na przykład w formie systemu **mikrokwalifikacji**.
4. Rozszerzenie standardów kształcenia na kierunkach ścisłych o elementy **zajęć kształtujących kompetencje w zakresie nauczania i popularyzacji nauki** prowadzonych przez ekspertów, w tym spoza uczelni, oraz uruchomienie ścieżki finansowania tych zajęć .

Jesteśmy przekonani, że realizacja naszych postulatów pomoże w naprawie sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się nauczanie fizyki, co w szerszej perspektywie umożliwi wykształcenie specjalistów niezbędnych dla tworzenia nowych technologii i rozwoju gospodarczego Polski w XXI wieku. **Jednocześnie, jako społeczność fizyków zrzeszona w Polskim Towarzystwie Fizycznym, jesteśmy otwarci na współpracę mającą na celu efektywne rozwiązanie problemów kadrowych wśród nauczycieli fizyki.** W szczególności Polskie Towarzystwo Fizyczne podejmuje się udzielania wsparcia merytorycznego i organizacyjnego w realizacji opisanych wyżej postulatów. Mogłoby ono polegać na koordynacji prac konsorcjum uczelni, które podjęłoby się przygotowania programu studiów podyplomowych i zapewniło łatwy dostęp do kształcenia nauczycielom z całej Polski (bez względu na miejsce zamieszkania). Polskie Towarzystwo Fizyczne jest również gotowe udzielić wsparcia w formie merytorycznych konsultacji programów studiów zapewniając reprezentatywność środowiska nauczycielskiego i akademickiego.

w imieniu Delegatów Polskiego Towarzystwa Fizycznego,

prof. dr hab. Leszek Sirko, Prezes PTF